

Niet alleen , maar samen!

In 2012 heeft de school een visie beschreven voor de ontwikkeling van de school richting 2020.

Uit: notitie 7 Mijlen 2012

De aanleiding voor het schrijven van deze notitie ligt in een aantal ontwikkelingen binnen basisschool de 7 Mijlen en het dorp Manderveen. Al deze ontwikkelingen hebben invloed op het dorp Manderveen en de organisatie en positie van basisschool de 7 Mijlen.

Het moge duidelijk zijn dat de leefbaarheid van Manderveen altijd een punt van zorg is geweest. Het voorzieningenniveau is de afgelopen jaren teruggelopen, de woningbouw in Manderveen stagneert, jonge mensen trekken weg, er worden weinig kinderen geboren. Direct gevolg is dat exploitaties van de huidige voorzieningen heel moeilijk te beheersen zijn. Denk maar aan het Kulturhus, de verenigingen, commerciële partijen zoals peuterspeelzaal, tussenschoolse opvang e.d.

Maar ook de basisschool merkt direct de gevolgen: er komen namelijk minder leerlingen naar de school toe. Daarnaast zien we ook maatschappelijke ontwikkelingen. De overheid trekt zich steeds meer terug tot uitsluitend haar kerntaken. Ouders werken steeds meer en kiezen voor gemak. De bijdrage van vrijwilligers wordt zelfs in Manderveen steeds moeilijker. Verder neemt de maatschappelijke druk tot prestatie steeds meer toe. Er wordt van kinderen steeds meer gevraagd, er wordt steeds vroeger iets gevraagd van kinderen. De maatschappij is een stuk ingewikkelder geworden.

Al met al leek het mij een goede gedachte om deze notitie te schrijven om al die ontwikkelingen eens nader te bekijken. Om te bekijken hoe de positie van basisschool de 7 Mijlen is. Hoe wij als basisschool ons kunnen positioneren. Hoe wij een gezonde voorziening kunnen blijven en wellicht een grotere rol kunnen spelen in het gehele voorzieningenniveau van Manderveen.

Bovenstaande is in eerste instantie binnen de school besproken. Welke school willen we over 10 jaar zijn? Waar liggen de kansen en wat zijn bedreigingen. Welke gevolgen heeft dit op de onderwijskundige inrichting van de school? Al snel werd de discussie ook buiten de school gevoerd, want het kernwoord is wat mij betreft: **samenwerking**. We kunnen dit niet alleen, maar moeten gezamenlijk optrekken! Er liggen zoveel kansen die ten goede komen aan alle inwoners van het dorp Manderveen.

Het is echter van groot belang dat de Manderveens bevolking laat zien dat het er alles voor over heeft om een onderwijsvoorziening in stand te houden binnen het dorp. Daarnaast staat de school open voor intensieve samenwerking met o.a. het dorp, de verenigingen, de peuteropvang.

Uiteraard is en blijft de onderwijskundige inrichting onze verantwoording. Hier zijn we al een aantal jaren mee bezig. Daarbij proberen we buiten de reguliere kaders te denken en het onderwijs zo in te richten dat we de kinderen zo goed opleiden, dat zij in onze sterk veranderende maatschappij adequaat kunnen reageren en zich aanpassen wanneer nodig is. Beroepen van nu, bestaan over een aantal jaren niet meer. Het opdoen van kennis wordt steeds minder belangrijk. Kennis is overal voorhanden. Je moet echter wel weten waar en of het de juiste en betrouwbare informatie is. Vaardigheden als samenwerken, creatief denken en kritisch denken worden steeds belangrijker. De wereld wordt steeds internationaler, zowel mensen die naar Nederland komen als het gemak van jonge mensen om zich elders te vestigen.

Helaas is het huidige onderwijssysteem behoorlijk conservatief. Het strak-klassikale onderwijs van 1880 bestaat nog steeds met uiteraard de nodige nuances. Maar toch: onderwijs is een log systeem dat moeilijk in beweging te krijgen is. De politiek is niet altijd betrouwbaar en consistent (kleine-scholen discussie) en maatschappelijke problemen komen heel regelmatig terecht in de klas (Burgerschap, techniek, pesten, Engels).

Gelukkig is de 7 Mijlen een kleine flexibele school met een groot urgentiegevoel om in beweging te komen. Daar zijn we in 2012 mee gestart en daarbij hebben we goed nagedacht over hoe wij de school in 2030 zien functioneren als integraal onderdeel van het dorp Manderveen. Denkend vanuit kansen zijn we gekomen tot 5 uitgangspunten:

- het leerstofjaarklassensysteem wordt losgelaten en we nemen leerlijnen en ontwikkeling van het kind als uitgangspunt
- het aanbod is op maat
- de leerstof staat in een betekenisvolle context

- het kind is eigenaar van zijn eigen leerproces
- de 8 intelligenties zijn uitgangspunt tot leren

Bovenstaande uitgangspunten lijken wellicht logisch, maar hebben grote gevolgen en bieden heel veel kansen.

1. Leerlijnen als uitgangspunt

Wat ons betreft is de inrichting van een jaarklassensysteem volstrekt onlogisch en inefficiënt. Vandaar dat we die hebben losgelaten en kiezen voor heterogene groepen. Met een leerlingenaantal tussen de 40 en 50 kinderen kunnen dit twee groepen zijn: onderbouw (4-7 jaar) en de bovenbouw (8-12 jaar). Kinderen ontwikkelen zich op verschillend niveau en tempo. “Kinderen hoeven niet te wachten om te leren lezen tot ze in groep 3 zitten.” We clusteren kinderen op niveau en geven gerichte kleine instructies. Ieder kind wordt aangesproken op eigen niveau en daarbij worden de hoge doelen gesteld. “van een VWO-er verwachten we andere dingen dan een VMBO-K leerling”

Dit uitgangspunt heeft grote gevolgen, zoals:

- de groepsorganisatie is compleet veranderd
- het functiebouwwerk is aangepast: onderwijsassistenten zijn toegevoegd en zijn een belangrijke schakel binnen de organisatie
- de onderwijsruimten zijn compleet veranderd; het traditionele lokaal waar strak klassikaal frontaal lesgegeven werd is er niet meer.
- het gebruik van methoden/ methodieken/middelen is aangepast

2. Het aanbod is op maat

Dit uitgangspunt komt voort uit uitgangspunt 1. Als kinderen leerlijnen volgen, moet je wel precies weten waar kinderen zitten. Tevens moet dit goed gevolgd worden. Met name ICT is hierbij een grote hulp. Voor bepaalde vakken volgen kinderen de leerlijnen met speciale computerprogramma's die alles bijhouden en automatisch aanpassen op het niveau van het kind. Ouders worden nog nadrukkelijker betrokken bij het leerproces van hun kind. Het is door onderzoek bewezen dat de actieve houding van ouders heel erg veel bijdraagt aan het succes van het kind. Afstemming is daarbij noodzakelijk.

3. De leerstof staat in een betekenisvolle context

Klinkt ook erg logisch, maar eigenlijk doen we dit niet veel. Een leuk plaatje in het aardrijkskundeboek van een uitbarstende vulkaan heeft niet zoveel effect als je zelf een vulkaan hebt gebouwd die ook nog spuwen kan. We kunnen het onderwijs veel betekenisvoller maken, maar dat kunnen we niet alleen.

4. Het kind is eigenaar van zijn eigen leerproces

Dit wil niet zeggen dat een kind maar mag bepalen wat en hoe het leert. Het gaat hier veel meer om het uitgangspunt dat kinderen hun leven lang blijven leren. Dat banen waarbij 40 jaar bij dezelfde baas gewerkt wordt, zijn er niet meer. Kinderen moeten dus snel kunnen schakelen en weten wat ze hiervoor nodig hebben aan kennis en vaardigheden. Wij leren kinderen daarom om doelen te stellen waar zij aan werken, zowel cognitief als interpersoonlijk. Kinderen leren daarmee dat zij zelf verantwoordelijkheid moeten nemen om bepaalde doelen te bereiken. Natuurlijk doen we dit stapsgewijs en bouwen we dit langzaam op.

5. Ieder kind leert verschillend

Iedereen heeft een verschillende leerstijl. Ieder mens maakt zich op een verschillende manier iets eigen. Dit noemen wij de 8 verschillende intelligenties.

In de ontwikkeling naar een nieuw Kulturhus/school willen wij bovenstaande uitgangspunten graag inpassen. Het traditionele schoolgebouw wordt losgelaten. Wij krijgen de mogelijkheid om na te denken hoe wij onze onderwijskundige uitgangspunten in een nieuwe fysieke situatie vormgeven. Het Kulturhus/school is de hele dag open. Bij wijze van spreken van 7.00 uur tot 24.00 uur. Uiteraard is er overdag de meeste ruimte beschikbaar voor de kinderen van 0 - 16 jaar. Voorschoolse- en naschoolse opvang lopen over in het onderwijs en andersom. Personeel, vrijwilligers e.d zijn uitwisselbaar. Verenigingen sluiten zoveel als mogelijk aan op het onderwijs en andersom. Zo kan de muzikles wellicht ook verzorgd worden door de

muziekvereniging. Ruimten zijn multifunctioneel al zullen er ook specifieke ruimten zijn, zoals een groepslokaal.

Wat willen wij?

De volgende gedachte komt bij mij op:

We willen dat kinderen op een **veelzijdige wijze** in een **betekenisvolle context** leren. Als we nu de 8 verschillende intelligenties als uitgangspunt nemen. Laten we deze nu eens vertalen naar onze onderwijspraktijk en hier een concrete invulling aan geven. Vervolgens kunnen we de verbinding maken met onze leerlijnen. Hoe verhoudt zich dit tot de Manderveense samenleving? Waar liggen kansen, raakvlakken? Waar kunnen we samenwerken?

Verbaal Linguïstisch luisteren praten lezen taalbegrip schrijven	Spelling Taal Woordenschat Werkwoordspelling		Ruimten: Bieb:
Bibliotheek	De bibliotheek is een belangrijk middel om het lezen te bevorderen. De dorpsbibliotheek moet uitdagend en vernieuwend zijn waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten (momenteel is de bieb een rij kasten met boeken). Het moet een uitdagende en actieve omgeving zijn. De volgende activiteiten zijn mogelijk: <ul style="list-style-type: none"> - voorleesmomenten voor en door jong en oud - boek-promotionele activiteiten - tentoonstellingen in de Bieb - meedoen doen aan het project "Bieb in de school" - combinatie boekbespreking en bieb 		
Persbureau	Het persbureau verzorgt nieuws en wetenswaardigheden uit het dorp. Je kunt hierbij denken aan: <ul style="list-style-type: none"> - interviews - bijhouden nieuwswebsite - verslaggeving sportwedstrijden Deze onderdelen kunnen onderdelen uit het reguliere lesprogramma vervangen. Hier zien we grote kansen om de dorps communicatie nog beter te stroomlijnen.		
Tentoonstellingen	Het samenstellen van tentoonstellingen. <ul style="list-style-type: none"> - samenstellen - beschrijven - promotie 		

Naturalistisch natuur observeren patronen herkennen	Natuur WO Leren Leren		Buitenruimte: tuin keuken
Schooltuinen	Samen met (oudere) dorpsbewoners een schooltuin beheren en onderhouden, eventueel in combinatie met kookateliers.		
Schooldieren	Samen met (oudere) dorpsbewoners dieren beheren en onderhouden.		
Koken	Voedsel leren kennen met kookworkshops.		

lichamelijk-kinestetisch handig leren door doen actief			werkplaatsen sport
Werkplaatsen	Bijvoorbeeld een timmerwerkplaats of fietsenwerkplaats. We hebben nu onze timmer-vrijwilligers al binnen de school. Deze timmeren tijdens de ateliers samen met de kinderen de meest fantastische werkstukken. Of de oma die samen met de kinderen allerlei handwerken fabriceert. Kinderen zijn reuze-enthousiast		
Techlab	Technieklab met allerlei activiteiten w.b. techniek.		
Sport	Bewegen: niet alledaagse sporten.		
Koken	Koken: kookworkshops voor en door kinderen en dorpsbewoners. Manderveens diner...		
Toneel	Musical, toneelvoorstellingen		

Logisch Mathematisch analyseren rekenen/wiskunde probleem redeneren			stilteruimten
ICT-programmeren	Vak voor de toekomst.		
sport: denksporten	Schaken, dammen,		
escape-rooms/quests	Ontwerpen en uitvoeren van dergelijke ruimten, vraagstukken.		

Interpersoonlijk samen inleven leren van elkaar			
ontmoeting met ouderen	Bezoeken bejaardenhuizen en samen activiteiten doen. Activiteiten met ouders (spel)		
kinder dorpsraad	Kinderdorpsraad i.p.v. schoolraad.		

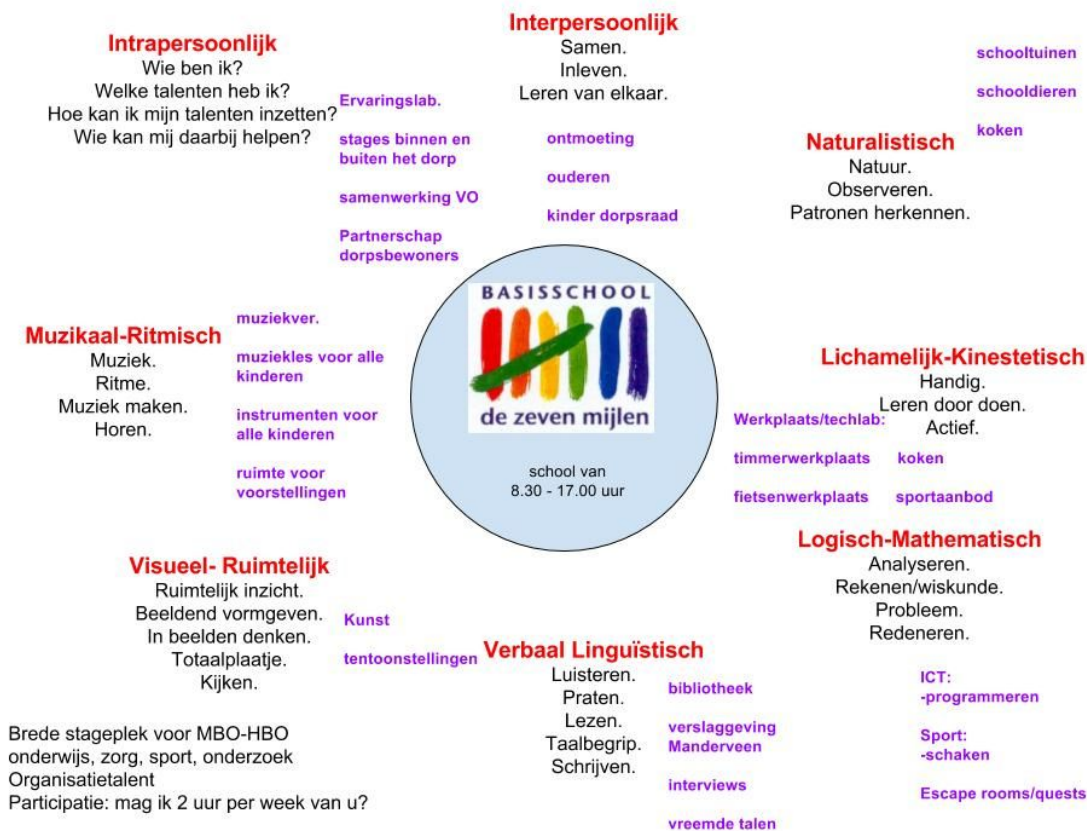
Intrapersoonlijk Wie ben ik? Welke talenten heb ik? Hoe kan ik mijn talenten inzetten?			
--	--	--	--

Wie kan mij daarbij helpen?			
ervaringslab	Welke ervaringen heb jij qua; leven, sport, vakantie: portfolio		
stages binnen en buiten het dorp	Bijvoorbeeld een uurtje stage lopen bij		
samenwerking VO	Gebruik maken van initiatieven van het VO.		
partnerschap dorpsbewoners	Wie uit het dorp wil maatschappelijk tijd besteden aan de school?		
Ondernemen	Zelf een bedrijfje starten.		

Muzikaal Ritmisch muziek ritme muziek maken horen			podium voorstellingsruimten
muziekvereniging	Samenwerking met de muziekverenigingen?		
muziekles	Overloop schoolmuziek en dorpsmuziek		
instrumenten	Instrumentarium		
voorstellingen	Gezamenlijke voorstellingen voor het dorp.		

visueel ruimtelijk ruimtelijk inzicht beeldend vormgeven in beelden denken totaalplaatje kijken			Podium tentoonstellingsruimte
ruimtelijk inzicht	Technisch tekenen		
beeldend vormgeven	Kunst		
in beelden denken	Kunst		
kijken	Fotografie		

Bovenstaande laat slechts enkele ideeën zien waarbij er direct een relatie te leggen is tussen school-dorpsbewoners en verenigingen. Ook zijn er dwarsverbanden te leggen tussen verenigingen. Wat ons betreft liggen hier veel kansen om te onderzoeken.

Ter overweging:

Manderveen staat bekend om zijn grote mate van dorpsbetrokkenheid. Vele vrijwilligers zijn dagelijks actief in het dorp. Toch blijkt het steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden, want op iedereen wordt al een zware wissel getrokken.

Bij ons op school worden alle ouders door de oudervereniging ingedeeld voor bepaalde taken. Dit kan zijn brigadiëren, pleinonderhoud, oud papier ophalen, schoonmaak, etc. Een uniek systeem, waarbij iedereen zijn steentje bij draagt. Toch staat dit systeem ook onder druk omdat in de loop der jaren het leerlingaantal is afgenomen. Minder mensen moeten hetzelfde werk doen.

Dit is een landelijk probleem. Daarbij komt ook nog dat de talenten van veel mensen niet goed ingezet worden en sommige mensen zich daar heel onprettig bij voelen, terwijl ze wel andere capaciteiten hebben. Je kunt beter niet achter de kassa in de voetbalkantine staan als je niet kunt rekenen.... Als je twee linkerhanden hebt moet je niet naar een klusochtend gaan..... Elke vereniging heeft een voorzitter, een penningmeester. Dat zijn heel wat voorzitters en penningmeesters bij elkaar....

Vaak zijn specifieke talenten niet eens bekend, zelfs in een klein dorp.

Kan dit niet effectiever?

René Weijers
dec. 2017